

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ
FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIAUS**

**PAŽYMA
DĖL VALERIJAUS VENCIAUS SOCIALINIO TINKLO „FACEBOOK“ PASKYROJE
AGITACIJOS DRAUDIMO LAIKOTARPIU ATLYGINTINAI PUBLIKUOTO ĮRAŠO**

2021 m. sausio 27 d. Nr. 3-19 (1.2)
Vilnius

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) 2020 m. spalio 10 d. gavo pranešimą (reg. Nr. 1-4469(7.9), kuriame pateikiama informacija, kad socialinio tinklo „Facebook“ Valerijaus Venciaus paskyroje 2020 m. spalio 10 d. atlygintinai publikuojama politinė reklama.

2. Gavus pranešimą dėl agitacijos draudimo pažeidimo, 2020 m. spalio 10 d. 9.41 val. el. paštu susisiektą su V. Venciumi. Tą pačią dieną 10.53 val. V. Vencius atsiprašė dėl aplaidumo ir pašalino atlygintinai skelbtą įrašą.

3. VRK 2020 m. spalio 18 d. posėdžio metu buvo nuspręsta pranešimą perduoti tirti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui.

4. Pagal Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 8 dalyje politinė reklama apibūdinama kaip *politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.*

5. Pagal Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 56 straipsnio 1 dalį *rinkimų agitacija, neatsižvelgiant į jos būdus, formas ir priemones, draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos, išskyrus išorinę politinę reklamą, išskabintą iki prasidedant šiam rinkimų agitacijos draudimui.*

6. VRK 2018 m. birželio 19 d. sprendimu Nr. Sp-75 patvirtintų Rekomendacijų dėl politinės reklamos skleidimo politinės kampanijos laikotarpiu¹ (redakcija nuo 2020 m. balandžio 25 d.) 24.1 papunktyje nurodyta, kad rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu *draudžiama skleisti atlygintiną politinę reklamą*, 24.3.1 papunktyje nustatyta, kad agitacijos draudimo laikotarpiu *politinės kampanijos dalyviai neturėtų atlygintinai skelbti jokių įrašų.*

---

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/1ff66c24758a11e8a76a9c274644efa9/asr>

7. Rinkimų agitacija 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų pirmame ture buvo draudžiama nuo 2020 m. spalio 10 d. 1 val. iki 2020 m. spalio 11 d. 20 val.

8. Tyrimo metu nustatyta, kad V. Venciaus paskyroje nuo 2020 m. spalio 9 d. iki 2020 m. spalio 10 d. buvo atlygintinai skleidžiamas vaizdo įrašas, kuriame V. Vencius kalba apie 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimus „*Gerbiami alytiškiai, kaip žinia, jau šį sekmadienį vyks rinkimai į Lietuvos Respublikos Seimą, kurkime savo ateitį, išrinkdami atstovus į parlamentą patys, ateikite ir balsuokite, išrinkime pačius geriausius ir verčiausius, kokie mes, tokia ir Lietuva*“. Skelbiant šį įrašą socialiniame tinkle, nurodyta „*Tikiu, kad sekmadienį ateidami prie balsadėžių išsirinksime geriausius atstovus į #Seimą2020!*““. Įrašas nepažymėtas kaip politinė reklama.

9. Pirmiau minėtas įrašas laikytinas politine reklama, nes atlygintinai skelbiamas kandidato V. Venciaus kreipimasis į alytiškius, kvietimas balsuoti bei išsirinkti geriausius atstovus, tokiu būdu propaguojant kandidatą, didinant jo žinomumą.

10. Kadangi įrašas socialiniame tinkle „Facebook“ atlygintinai skelbtas ir rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu, laikytina, kad buvo pažeistas rinkimų agitacijos draudimas.

11. Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *politinė reklama turi būti pažymėta nurodant šaltinį ir aiškiai atskirta nuo kitos skleidžiamos informacijos*. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *politinė reklama, nepažymėta pagal teisės aktų reikalavimus arba pažymėta nesilaikant teisės aktų reikalavimų, laikoma paslėpta politine reklama ir yra draudžiama*. Įrašas nepažymėtas kaip politinė reklama, todėl laikytinas paslėpta politine reklama.

12. Pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 85 straipsnio 4 dalį: *Rinkimų ar referendumo agitacijos draudimo pažeidimas likus trisdešimt valandų iki Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento, savivaldybių tarybų rinkimų, rinkimų į Europos Parlamentą ar referendumo pradžios, taip pat rinkimų, referendumo dieną užtraukia baudą asmenims nuo vieno šimto keturiasdešimt iki trijų šimtų eurų ir rinkimų komisijų ar referendumo komisijų nariams, kitiems atsakingiems asmenims, taip pat rinkimų ar referendumo stebėtojams – nuo trijų šimtų iki vieno tūkstančio vieno šimto penkiasdešimt eurų*.

13. Svarstant klausimą dėl atsakomybės taikymo, atsižvelgtina į tai, kad įrašas panaikintas netrukus po VRK įspėjimo.

Dėl Politinės kampanijos finansavimo ataskaitos papildymo

14. Patikrinus išsikėlusio kandidato Alytaus rinkimų apygardoje Nr. 30 Valerijaus Venciaus 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo politinės kampanijos finansavimo ataskaitą, nustatyta, kad ataskaitoje ir Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje nebuvo

nurodytos pirmiau minėtos išlaidos socialiniam tinklalapiui „Facebook“ už 2020 m. spalio 9–10 d. atlygintinai skleistą politinę reklamą.

15. Pagal Įstatymo 2 straipsnio 10 dalį, *politinės kampanijos finansavimo ataskaita – dokumentas, kuriame savarankiškas politinės kampanijos dalyvis nurodo politinei kampanijai gautas aukas ar jų sumas pagal aukotojų grupes, kitas politinei kampanijai panaudotas lėšas, aukotojus (pateikia aukotojų sąrašą) bei turėtas išlaidas ir prisiimtus įsipareigojimus (pagal išlaidų grupes).*

16. Pagal Įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 1 punktą, *politinės kampanijos išlaidomis pripažįstami politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos laikotarpiu turėtos išlaidos ir prisiimti įsipareigojimai, skirti politinei reklamai ar kitai agitacinei medžiagai gaminti ar platinti bet kokiomis visuomenės informavimo priemonėmis ar bet koku kitu viešu būdu.*

17. Įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad *visos politinės kampanijos pajamos, išlaidos ar prisiimti finansiniai įsipareigojimai registruojami politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje, to paties straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje nurodomos visos politinės kampanijos pajamos ir išlaidos bei prisiimti įsipareigojimai (pagal išlaidų grupes).*

18. Pagal Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo (patvirtinto Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) 2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. Sp-51) 58 punktą, *Vyriausioji rinkimų komisija, sprendimu nustačiusi, kad politinės kampanijos dalyvis žiniaraštyje nenurodė politinės kampanijos pajamų ar išlaidų (ar jų dalies), arba pripažinusi, kad politinės kampanijos dalyviui buvo perduoti daiktai, suteiktos paslaugos laikytini politinės kampanijos pajamomis ar išlaidomis, papildo žiniaraštį, jame nurodydama Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu pripažintą politinės kampanijos pajamas ar išlaidas.*

19. Pagal Politinės kampanijos finansavimo ataskaitos pildymo ir pateikimo tvarkos aprašo (patvirtinto VRK 2016 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. Sp-82) 30 punktą, *Vyriausioji rinkimų komisija, sprendimu nustačiusi, kad politinės kampanijos dalyvis nenurodė politinės reklamos (ar jos dalies), papildo dalyvio ataskaitą dėl politinės reklamos paskleidimo ir jos finansavimo šaltinių, nurodydama joje Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu pripažintą politinę reklamą, kurios politinės kampanijos dalyvis nenurodė šioje ataskaitoje.*

20. Įstatymo 14 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad *kiekvieno politinės kampanijos dalyvio <...> politinės kampanijos išlaidų dydis negali viršyti šio straipsnio 2 ar 3 dalyje nustatytų didžiausių politinės kampanijos išlaidų dydžių.*

21. 2021 m. sausio 22 d. el. paštu kreiptasi į V. Vencių ir jo įždininką su prašymu atsiųsti sąskaitą už 2020 m. spalio 9–10 d. atlygintinai skleistą politinę reklamą socialiniame tinkle

„Facebook“ bei paaiškinti, kodėl šios išlaidos nebuvo įtrauktos į Politinės kampanijos finansavimo ataskaitą.

22. 2021 m. sausio 25 d. el. paštu gautas V. Venciaus atsakymas (reg. Nr. 1-129(7.9), kuriame nurodoma *„Ko gero todėl, kad FB sąskaita buvo sugeneruota po rinkiminės sąskaitos banke uždarymo ir finansinių ataskaitų pateikimo VRK. Ir apskritai apie šią sumą aš sužinojau tik 2020-11-30, kai FB nusirašė pinigus iš mano asmeninės sąskaitos“*. V. Vencius taip pat pateikė 2020 m. spalio 31 d. „Facebook“ sąskaitą, suma 75,79 Eur, kurioje nurodytos išlaidos už aptariamą įrašą ir politinės reklamos žyma pažymėtą 2020 m. spalio 6 d. įrašą.

23. 2020 m. spalio 27 d. pateiktoje išsikėlusio kandidato Valerijaus Venciaus 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje nurodytas politinės kampanijos išlaidų dydis – 3 036,03 Eur. Į politinės kampanijos finansavimo ataskaitą įtraukus pirmiau nurodytas išlaidas už politinės kampanijos dalyvio politinės reklamos skleidimą (75,79 Eur), didžiausias leistinas savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos išlaidų dydis (36 000 Eur) nebūtų viršytas. Nedeklaruotos išlaidos politinei reklamai skleisti sudarytų 0,21 proc. didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma:

1. Pripažinti 2020 m. spalio 9–10 d. socialinio tinklo „Facebook“ Valerijaus Venciaus paskyroje publikuotą įrašą politine reklama.
2. Pripažinti 1 punkte nurodytą įrašą paslėpta politine reklama.
3. Pripažinti, kad Valerijus Vencius, socialinio tinklo „Facebook“ savo paskyroje 2020 m. spalio 10 d., agitacijos draudimo laikotarpiu, atlygintinai skelbęs 1 punkte nurodytą įrašą, pažeidė Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 56 straipsnio 1 dalį.
4. Spręsti dėl administracinės atsakomybės taikymo Valerijui Venciui pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 85 straipsnio 4 dalį.
5. Pavesti Vyriausiosios rinkimų komisijos Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui papildyti 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų kandidato Valerijaus Venciaus politinės kampanijos finansavimo ataskaitą ir politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštį, nurodant išlaidas pagal socialinio tinklo „Facebook“ 2020 m. spalio 31 d. sąskaitą (suma 75,79 Eur).

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Vyriausioji specialistė
Prokofijovienė

Sandra